

CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH VẬN DỤNG SÁNG TẠO NHỮNG NGUYÊN LÝ VỀ ĐẢNG KIỂU MỚI CỦA LÊNIN TRONG XÂY DỰNG MỘT ĐẢNG KIỂU MỚI Ở VIỆT NAM

ThS. ĐỖ THU HẰNG - ThS. CAO THỊ HUỆ
Trường Chính trị tỉnh Yên Bái

Là lãnh tụ thiên tài của cách mạng Nga và cách mạng thế giới, kế tục sự nghiệp của Mác - Ăngghen, V.I. Lênin đã sáng lập Đảng Cộng sản theo học thuyết Đảng kiểu mới, Đảng cách mạng mang bản chất giai cấp công nhân, đã lãnh đạo thành công cuộc cách mạng Tháng Mười Nga vĩ đại năm 1917, mở ra một thời đại mới trong lịch sử nhân loại và khai sinh ra chủ nghĩa xã hội hiện thực đầu tiên trên thế giới. Từ đây, chủ nghĩa Mác đã phát triển và mở rộng thành chủ nghĩa Mác - Lênin. Trong di sản vĩ đại mà V.I. Lênin để lại, tư tưởng của Người về Đảng Cộng sản và xây dựng Đảng Cộng sản cầm quyền thật trong sạch, vững mạnh có một vị trí nổi bật và tầm quan trọng đặc biệt, ý nghĩa sâu rộng, phổ biến trong sự nghiệp cách mạng của các Đảng Cộng sản, các dân tộc trên thế giới, vì thắng lợi của chủ nghĩa xã hội và chủ nghĩa cộng sản.

Ngày nay đã một thế kỷ trôi qua, thực tiễn sinh động

Chủ tịch Hồ Chí Minh đọc Báo cáo chính trị tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ II của Đảng tổ chức tại xã Vinh Quang, huyện Chiêm Hóa, tỉnh Tuyên Quang tháng 2-1951 Ảnh: TTXVN

trong sự phát triển của lịch sử loài người, những thành công và thất bại của phong trào cộng sản và công nhân quốc tế, càng chứng minh tính đúng đắn, giá trị bền vững trong lý luận của Lênin về xây dựng chính đảng kiểu mới - Chính đảng cách mạng của giai cấp công nhân. Kế thừa những tư tưởng sâu sắc của Mác, Ăngghen về tính tất yếu ra đời Đảng Cộng sản khi

có sự kết hợp giữa lý luận của CNXH khoa học với phong trào công nhân. Tư tưởng của Lênin về xây dựng một chính đảng kiểu mới được thể hiện tập trung trong các tác phẩm *Làm gì?* Được viết vào tháng 3/1902 và tác phẩm *Một bước tiến, hai bước lùi*, viết vào đầu năm 1904, chỉ rõ 08 nguyên lý cơ bản để xây dựng chính đảng kiểu mới, cũng là những căn cứ, nguyên tắc để phân

biệt một đảng cách mạng, chính đảng kiểu mới của giai cấp công nhân với các tổ chức chính trị, đảng phái khác.

VI. Lênin nêu ra những nguyên lý cơ bản về Đảng kiểu mới của giai cấp công nhân gồm:

Một là, Chủ nghĩa Mác là nền tảng tư tưởng, kim chỉ nam cho mọi hoạt động của Đảng Cộng sản.

Hai là, Đảng Cộng sản là đội tiên phong chính trị có tổ chức và là đội ngũ có tổ chức chặt chẽ nhất, cách mạng nhất và giác ngộ nhất của giai cấp công nhân.

Ba là, giành được chính quyền, Đảng là hạt nhân lãnh đạo hệ thống chuyên chính vô sản và là một bộ phận của hệ thống ấy.

Bốn là, Tập trung dân chủ là nguyên tắc cơ bản xây dựng tổ chức, sinh hoạt và hoạt động của Đảng.

Năm là, đoàn kết thống nhất là sức mạnh vô địch của Đảng, tự phê bình và phê bình là quy luật phát triển của Đảng.

Sáu là, gắn bó mật thiết với Nhân dân, đấu tranh kiên quyết ngăn chặn và loại trừ bệnh quan liêu.

Bảy là, Đảng kết nạp những người ưu tú của giai cấp công nhân, nhân dân lao động vào Đảng, kịp thời đưa những người không đủ tiêu chuẩn đảng viên ra khỏi Đảng.

Tám là, tính quốc tế của Đảng Cộng sản.

Những nguyên lý của Lênin về chính đảng kiểu mới, cho đến nay vẫn còn nguyên giá trị, là một đóng góp to lớn cho

nhân loại cả về lý luận và thực tiễn. Kế thừa và phát triển tư tưởng của Mác, Ăngghen về tính tất yếu lịch sử của sự ra đời chính đảng, là sản phẩm tự nhiên của cuộc đấu tranh giai cấp trong xã hội có giai cấp, Lênin bổ sung, phát triển và xây dựng trên thực tiễn chính đảng kiểu mới - Đảng Bônsevíc Nga, chính đảng cách mạng chân chính của giai cấp công nhân, lãnh đạo nhà nước vô sản đầu tiên trên thế giới. Hơn 100 năm trôi qua, thế giới đã có nhiều thay đổi, thực tiễn lịch sử và văn minh nhân loại ngày nay cho phép kiểm chứng tính đúng đắn, giá trị đương đại trong tư tưởng của Lênin về xây dựng chính đảng kiểu mới vẫn còn nguyên giá trị, là tiêu chí để phân biệt một chính đảng cách mạng chân chính, với các tổ chức chính trị, đảng phái khác.

Khát vọng cháy bỏng giành độc lập, tự do cho dân, cho nước đã thôi thúc Nguyễn Ái Quốc - Chủ tịch Hồ Chí Minh ra đi tìm đường cứu nước. Người đã gặp được Sơ thảo lần thứ nhất về vấn đề dân tộc và vấn đề thuộc địa của V.I. Lênin; tiếp nhận những tư tưởng, luận điểm sâu sắc từ V.I. Lênin, nhất là tư tưởng về quyền các dân tộc bình đẳng, về cách mạng vô sản... với trí tuệ và kinh nghiệm sau nhiều năm bôn ba khắp năm châu bốn biển, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã đi đến khẳng định: "Con đường duy nhất đúng đắn của cách mạng Việt Nam là đi theo con đường cách mạng vô sản"; "Chỉ có chủ

nghĩa xã hội, chủ nghĩa cộng sản mới giải phóng được các dân tộc bị áp bức và những người lao động trên thế giới khỏi ách nô lệ" Tuy nhiên, Chủ tịch Hồ Chí Minh không sao chép tất cả mà tiếp thu tinh thần và vận dụng sáng tạo vào điều kiện thực tiễn cách mạng Việt Nam. Người sáng lập, rèn luyện Đảng Cộng sản Việt Nam trở thành đội tiên phong của giai cấp công nhân, đủ uy tín, năng lực lãnh đạo nhân dân Việt Nam vượt qua bao khó khăn, thử thách để giành độc lập dân tộc, thống nhất Tổ quốc, đưa cả nước đi lên chủ nghĩa xã hội.

Trong quá trình lãnh đạo cách mạng Việt Nam, Đảng ta đứng đầu là Chủ tịch Hồ Chí Minh đã vận dụng và phát triển sáng tạo những nguyên tắc cơ bản của V.I. Lênin về Đảng kiểu mới của giai cấp công nhân vào xây dựng Đảng Cộng sản Việt Nam. Đó là cội nguồn sức mạnh, khẳng định tính chính danh và sứ mệnh lãnh đạo cách mạng Việt Nam của Đảng ta; đồng thời là "lửa thử vàng" để khẳng định Đảng ta là chính đảng mácxít mang bản chất giai cấp công nhân. Hồ Chí Minh đã vận dụng sáng tạo Học thuyết Mác - Lênin về Đảng Cộng sản trên những vấn đề sau:

Một là, Đảng Cộng sản Việt Nam là sản phẩm của sự kết hợp chủ nghĩa Mác - Lênin với phong trào công nhân và phong trào yêu nước. Một trong những cống hiến xuất sắc của Hồ Chí Minh đối với sự phát triển của chủ nghĩa Mác - Lênin là luận điểm của

Người về sự thành lập chính đảng của giai cấp vô sản ở một nước thuộc địa, nửa phong kiến. Các nhà sáng lập ra chủ nghĩa xã hội khoa học quan niệm Đảng Cộng sản ra đời là sự kết hợp của hai yếu tố: Chủ nghĩa Mác - Lênin và phong trào công nhân. Luận điểm đó hoàn toàn đúng đối với các nước phương Tây, khi giai cấp công nhân đã bước lên vũ đài chính trị với tư cách là một lực lượng chính trị độc lập, được lý luận khoa học của chủ nghĩa Mác - Lênin dẫn đường. Tuy nhiên, ở các nước phương Đông, đặc biệt là ở những nước thuộc địa nửa phong kiến như ở Việt Nam, bị chủ nghĩa thực dân thống trị, nền kinh tế hết sức lạc hậu, què quặt, công nghiệp gần như chưa phát triển, giai cấp công nhân tuy đã ra đời và sống khá tập trung song còn nhỏ bé, chưa đại diện cho toàn bộ phong trào dân tộc. Chính từ nhận thức đó, trong quá trình chuẩn bị thành lập Đảng, Hồ Chí Minh đã định hướng đúng đắn cho sự vận động của hai quá trình: một là, đưa phong trào yêu nước chuyển dần từ lập trường quốc gia sang khuynh hướng mácxít, rồi từ khuynh hướng mácxít chuyển sang lập trường cộng sản; hai là, đưa phong trào công nhân chuyển dần từ trình độ tự phát sang trình độ tự giác. Nhân tố đóng vai trò quyết định bảo đảm sự chuyển biến về chất của phong trào công nhân và phong trào yêu nước là chủ nghĩa Mác - Lênin. Sau này, trong tác phẩm Ba mươi năm hoạt động của Đảng, Người

khái quát: "Chủ nghĩa Mác - Lênin kết hợp với phong trào công nhân và phong trào yêu nước đã dẫn tới việc thành lập Đảng Cộng sản Đông Dương vào đầu năm 1930".

Hai là, Đảng Cộng sản Việt Nam lấy chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh làm nền tảng tư tưởng, kim chỉ nam cho mọi hành động cách mạng... Quá trình đi tìm đường cứu dân, cứu nước, Hồ Chí Minh đã khảo sát nghiên cứu thực tiễn vô cùng phong phú, sinh động nhất là khi Người đến với chủ nghĩa Mác - Lênin và trong tác phẩm Đường cách mệnh, Người đã khẳng định: "Bây giờ học thuyết nhiều, chủ nghĩa nhiều, nhưng chủ nghĩa chân chính nhất, chắc chắn nhất, cách mệnh nhất là chủ nghĩa Lênin". Đảng với tư cách là lãnh tụ chính trị, bộ tham mưu chiến đấu của giai cấp công nhân và của toàn dân tộc, trước hết Đảng phải là một tổ chức chính trị tiên tiến, đại diện cho trí tuệ của giai cấp và dân tộc, Đảng phải có một học thuyết cách mạng, khoa học làm nền tảng tư tưởng, lý luận là chủ nghĩa Mác - Lênin. Người nhấn mạnh: "Chủ nghĩa Mác - Lênin đối với chúng ta, những người cách mạng và nhân dân Việt Nam, không những là cái "cẩm nang" thần kỳ, không những là cái kim chỉ nam, mà còn là mặt trời soi sáng con đường chúng ta đi tới thắng lợi cuối cùng, đi tới chủ nghĩa xã hội và chủ nghĩa cộng sản". Nhất quán tư tưởng ấy, Cương lĩnh xây dựng đất nước trong

thời kỳ quá độ lên CNXH (bổ sung và phát triển năm 2011) của Đảng đã ghi: "Đảng Cộng sản Việt Nam lấy chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh làm nền tảng tư tưởng và kim chỉ nam cho hành động của mình".

Ba là, Đảng Cộng sản Việt Nam phải được xây dựng theo những nguyên lý Đảng kiểu mới của giai cấp vô sản và gắn bó mật thiết với Nhân dân, Đảng vừa là người lãnh đạo vừa là người đầy tớ của Nhân dân. Hồ Chí Minh đã khái quát những yêu cầu xây dựng Đảng kiểu mới thành các nguyên lý sau: tập trung dân chủ gắn với thực hiện triệt để nguyên tắc tập thể lãnh đạo, cá nhân phụ trách; tự phê bình và phê bình; Đảng có kỷ luật nghiêm minh và tự giác; đoàn kết thống nhất trong Đảng ... đồng thời Người cũng chỉ ra việc thực hiện các nguyên lý đó đối với Đảng Cộng sản Việt Nam

Mối liên hệ giữa Đảng với quần chúng không chỉ là tiêu chuẩn của một đảng chân chính mà còn là quy luật tồn tại và phát triển của Đảng, là vấn đề cơ bản trong xây dựng Đảng, là nguồn gốc mọi sức mạnh của Đảng. Hồ Chí Minh quan niệm Đảng ra đời là vì lợi ích của Nhân dân, do dân tổ chức lên. Một Đảng như vậy phải trở lại phục vụ cho dân, cho Tổ quốc. Người yêu cầu Đảng muốn lãnh đạo được Nhân dân thì phải hiểu dân, phải học dân, phải nâng đỡ dân bởi "Không học hỏi dân thì không lãnh đạo được dân. Có biết làm học trò dân, mới

làm được thầy học dân". Rất nhiều lần Người đã nói, Đảng vừa là người lãnh đạo vừa là người đầy tớ thật trung thành của Nhân dân. Hai tư cách người lãnh đạo, người đầy tớ luôn thống nhất với nhau trong hoạt động lãnh đạo của Đảng.

Bốn là, Đảng phải thường xuyên chăm lo xây dựng và chỉnh đốn Đảng. Để xứng đáng là một Đảng mácxít chân chính, lãnh đạo sự nghiệp cách mạng của giai cấp và dân tộc, Đảng phải thường xuyên chăm lo xây dựng chỉnh đốn Đảng thực sự trong sạch, vững mạnh cả về chính trị, tư tưởng và tổ chức. Chủ tịch Hồ Chí Minh và Đảng ta khẳng định, đây không phải là một giải pháp tình thế, một chủ trương thụ động mà là một việc làm thường xuyên để bảo đảm giữ vững được sự lãnh đạo của Đảng trong các giai đoạn cách mạng. Điều này được Hồ Chí Minh

lúc sinh thời nhắc đi nhắc lại nhiều lần. Trước lúc đi xa, trong Di chúc, Người đã căn dặn: "Việc cần phải làm trước tiên là chỉnh đốn lại Đảng, làm cho mỗi đảng viên, đoàn viên, mỗi chi bộ đều ra sức làm tròn nhiệm vụ Đảng giao phó cho mình, toàn tâm toàn ý phục vụ nhân dân". Theo Hồ Chí Minh, "xây dựng" và "chỉnh đốn" là hai vấn đề có mối quan hệ biện chứng. Phải trên cơ sở xây dựng mà chỉnh đốn, chỉnh đốn cũng nhằm mục tiêu xây dựng Đảng trong sạch vững mạnh. Mục đích của xây dựng và chỉnh đốn Đảng, theo Người là làm trong sạch và nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, đảng viên; nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của các cấp ủy, tổ chức đảng, bảo đảm cho Đảng luôn luôn xứng đáng là người lãnh đạo, người đầy tớ trung thành của Nhân dân.

Những thắng lợi vĩ đại và thành tựu có ý nghĩa to lớn,

lịch sử trên con đường cách mạng Việt Nam hơn 90 năm đã để lại cho Đảng và Nhân dân ta những bài học kinh nghiệm vô cùng quý báu. Một trong những bài học lớn chính là độc lập tự chủ trong việc xem xét đánh giá đúng tình hình, trong việc vận dụng sáng tạo lý luận và phương pháp luận của chủ nghĩa Mác - Lênin vào hoàn cảnh cụ thể của nước ta, trong việc học tập kinh nghiệm của các nước. Đó là bài học bắt nguồn từ tư duy biện chứng, tư duy sáng tạo của Lenin về xây dựng một đảng kiểu mới của giai cấp công nhân. Trong bất kỳ thời kỳ nào của cách mạng nếu biết vận dụng chủ nghĩa Mác - Lênin một cách có sáng tạo thì chúng ta giành được thắng lợi; ngược lại, nếu xa rời tư duy biện chứng, nếu giáo điều rập khuôn thì nhất định sẽ mắc sai lầm và không tránh khỏi những tổn thất nhất định.

Chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh về Đảng Cộng sản, nhất là về Đảng Cộng sản cầm quyền luôn luôn là chỉ dẫn quý báu để Đảng và nhân dân Việt Nam tiến hành công tác xây dựng Đảng, giúp Đảng có đủ khả năng đưa đất nước Việt Nam đến mục tiêu dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng dân chủ văn minh, vững bước đi lên chủ nghĩa xã hội.

(Bài viết trên, tác giả có sử dụng tài liệu: Hồ Chí Minh, Toàn tập, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội; Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI và XII, Nxb CTQG, Hà Nội)